

İtikaf: İbadet ve Tefekkür Vakti

﴿وَأَذِّجْنَا السُّجُودَ رِجًّا مَبْرُورًا وَأَمَّا الْإِنشَاءُ فَالْبَيْتِ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمَّا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلِّئًا وَعَهْدِنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهْرًا بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَاللَّائِقِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ﴾
عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : يُجَاوِرُ فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ وَيَقُولُ:
« تَحَرَّوْا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ »

Muhterem Müslümanlar!

İbadet ve taatlerle geçirdiğimiz mübarek Ramazan ayının son on gününe yaklaşmış bulunmaktayız. Bu günlerin taşıdığı değer ve ehemmiyet ile ilgili Hz. Âişe validemiz şöyle buyurmuştur: “Resulullah (sav) Ramazan ayında, diğer aylarda görülmeyen bir gayrete girerdi. Ramazan’ın son on gününde ise daha çok çaba gösterirdi. Son on günde geceyi ihya eder, ailesini de (gecenin ihyası için) uyandırır.”¹

Kıymetli Müminler!

Kuran ve Sünnete dayanan sahih İslam geleneğimizde, İtikaf denilen bir ibadet şekli vardır. İtikâf, kelime olarak, bir yerde beklemek, durmak ve kendini bir yere kapamak anlamlarına gelir. Resulullah (sav)’e ilk vahiy nazil olmadan evvel, kendisinin Hira mağarasına çekilip tefekkür ile meşgul olduğunu biliyoruz. Yani Kur’an’ın ilk ayetleri inmeden önce de Efendimiz itikâfa, yani yalnız bir yerde bulunup tefekkür etmeye ihtiyaç duyardı. Bugün ise itikâf deyince akla ilk gelen, bir Müslümanın camide ibadet niyetiyle bir süre bulunmasıdır. İtikâfın meşruiyeti Kur’an ve Sünnet ile sabittir. “Mescidlerde i’tikâfta bulunduğunuz zaman kadınlara yaklaşmayın”² meâlindeki âyetle Hz. Âişe’nin, “Resûl-i Ekrem ramazanın son on gününde i’tikâfa girerdi. O bu âdetine vefatına kadar devam etmiştir. Sonra onun ardından hanımları i’tikâfa girmiştir”³ şeklindeki rivayeti bunun delillerini teşkil eder.

Aziz Cemaat!

Baş döndürücü bir surette hızla akıp giden hayatın içerisinde, belli bir süre meşru bile olsa her türlü nefsanî ve şehvî arzularından uzak durmak, kişinin manevî olgunlaşması için önemlidir. Zorunlu ibadetlerin yanı sıra nafil ibadetler de bu konuda önem taşımaktadır. Dini duygu ve düşüncenin

yoğun bir şekilde yaşandığı, mümkün olduğu ölçüde maddiyattan uzaklaşarak yüce yaratıcıya yönelinen bir ortam insana derin bir manevî ufuk kazandırmaktadır. Bu bakımdan itikaf yalnız İslâm ümmetine has bir ibadet olmayıp, vahiy geleneğine sahip hemen bütün dinlerde muhtelif şekillerde gerçekleştirilen köklü bir gelenektir; İslâmî öğreti içinde de Hz. İbrâhim ve oğlu İsmail zamanından beri devam edegelen bir sünnet olarak bilinir. Nitekim, “Biz Kâbe’yi insanlara toplantı ve güven yeri kıldık. Siz de Makam-ı İbrahim’den kendinize bir namaz yeri edinin. İbrahim ve İsmail’e şöyle emretmiştik: “Tavaf edenler, kendini ibadete verenler, rükû ve secde edenler için evimi tertemiz tutun.”⁴ mealindeki ayet bir yönüyle buna işaret etmektedir.

Değerli Kardeşlerim!

Dinimiz Mümine ömrünü inzivada geçirmeyi, insanlarla irtibatı koparmayı, sadece belli başlı ibadetlerle gününü doldurmayı emretmez, hatta bunu hoş görmez. Ancak dinimiz yıl içerisinde, bir kere de olsa, özellikle Ramazan ayının son on gününde itikâfa çekilip, yalnız kalmayı, bol bol tefekkür edip, kendini hesaba çekmeyi, iyi ve kötü yanlarını düşünmeyi, hatalarını düzeltmeyi, kendini sadece Yaratana adamayı önerir ve buna teşvik eder. Günümüz dünyasında yalnız kalabilmek bir nimettir ve maneviyatımızı güçlendirmek için itikaf ibadeti bir imkandır. İmkânı olan kardeşlerimiz, camilerimizde itikafa girsinler, imkan bulamayanlar ise bugünleri Hak Tealayı tefekkürle geçirsinler. Nefislerimizi bugünlerde daha yoğun bir biçimde hesaba çekelim ve hayatımızın muhasebesini yapalım. Allah bizleri Ramazan ayının feyz ve bereketinden istifade eden kullarından eylesin. Amin!

Hatırlatma: Zekât ibadeti farziyeti Kur’an-ı Kerim’de ayetle sabit olan bir ibadettir. Buna göre zekâtın 8 sınıfa verilebileceğini Rabbimiz Tevbe suresinde beyan etmiştir. Bu 8 sınıfın dışındaki yerlere sarf edilen zekâtlar hikmet ve amaca uygun olmadığından dinimizce zekât olarak değerlendirilmemektedir. Bu durum zekât mükellefi olan kimselerce mutlaka dikkate alınmalıdır. Aynı zamanda zekât verilirken bunun zekât olduğunun da belirtilmesi gerekir.

¹ Buhari, Fadlû leyleti’l-kadr, 5

² Bakara suresi2:187

³ Buhârî, “İtikâf”, 1; Müslim, “İtikâf”, 5

⁴ Bakara suresi 2:125